

ПОЛИЦИЈСКИ ГЛАСНИК

СТРУЧНИ ЛИСТ ЗА ПОЛИЦИЈУ БЕЗБЕДНОСТИ И АДМИНИСТРАЦИЈУ ПОЛИЦИЈСКИХ И ОПШТИНСКИХ ВЛАСТИ

УРЕЂУЈЕ ОДБОР МИНИСТАРСТВА УНУТРАШЊИХ ДЕЛА

„ПОЛИЦИЈСКИ ГЛАСНИК“ излази једанпут недељно. По потреби биће и ванредних бројева. Претплата се шаље „Уредништву Полицијског Гласника“ или дотичним окружним и среским властима, или на пошти. Цена је листу: чиновницима, званичницима, општинским писарима и осталим званичницима у опште, годишње 12, полугодишње 6 динара. Гостионичарима и механицима годишње 16, полугодишње 8 динара. Жандармима годишње 8, полугодишње 5 динара, ну ови се по овој цени могу претплатити само преко својих командира полицијских односно пограничних одреда. Надлештвима у опште 20 динара на годину. За иностранство: годишње 24, полугодишње 15 динара. Поједини бројеви „Полицијског Гласника“ не продају се. Рукописи не враћају се.

СЛУЖБЕНИ ДЕО

Његово Величанство Краљ Петар I, благовелео је на предлог Министра унутрашњих дела поставити и то:

за члана друге класе Управе вароши Београда Милосава Ж. Петровића, секретара пете класе Министарства народне привреде;

за начелника прве класе среза јадранског, округа подринског, Љубомира Ј. Рајића, вршиоца дужности помоћника начелства округа топличког, у рангу начелника среског друге класе;

за начелника треће класе среза јасеничког округа крагујевачког. Милорада Вујичића, вршиоца дужности члана Управе вароши Београда, у рангу начелника среског треће класе, по потреби службе;

за секретара прве класе начелства округа топличког, Анту Иванковића, начелника треће класе среза јадранског, округа подринског, по потреби службе;

за секретара прве класе начелства округа пиротског, Светислава Мишића, начелника треће класе среза лужничког, по потреби службе;

за вршиоца дужности начелника среза лужничког, у рангу секретара друге класе начелства, Михаила Гудовића, секретара друге класе начелства округа пиротског, по потреби службе;

за вршиоца дужности писара среза подунавског, у рангу писара прве класе начелства, Саву Лепчиновића, вршиоца дужности писара среза орашког, у рангу писара начелства исте класе, по потреби службе;

за вршиоца дужности писара среза космајског, у рангу писара начелства друге класе, Николу Милосављевића, практиканта среза лепеничког.

Из канцеларије Министарства унутрашњих дела, 15 јануара 1904 год. у Београду.

Његово Величанство Краљ Петар I, благовелео је на предлог Министра унутрашњих дела, поставити и то:

за лекара среза брзопаланачког, округа крајинског, Д-р. Милутина Перишића, ле-

кара среза космајског, округа београдског, по молби;

за лекара среза космајског, округа београдског, Д-р Косту Ристића, лекара среза беличког, округа моравског, по потреби службе;

за лекара среза беличког, округа моравског, Д-р. Тодора Миленковића, лекара среза власотиначког, округа врањског, по молби;

за лекара среза власотиначког, округа врањског, Д-р. Менахема Русо, доктора целокупног лекарства;

за лекара среза кључког, округа крајинског, Д-р. Радивоја Раденковића, доктора целокупног лекарства; и

за лекара среза студеничког, округа чачанског, Д-р. Павла Ошко, бив. среског лекара.

Из канцеларије Министарства унутрашњих дела, 15 јануара 1904 год. у Београду.

Указом Његовога Величанства Краља Петра I, на предлог Министра унутрашњих дела, а по саслушању Министарског Савета, решено је:

да се Радован Аћимовић, писар друге класе среза подунавског, округа смедеревског, на основу § 76. закона о чиновницима грађанског реда отпусти из државне службе.

Из канцеларије Министарства унутрашњих дела, 15. јануара 1904. године у Београду.

РАЗГРУПИСАВАЊЕ ОПШТИНА

Указом Његовога Величанства Краља Петра I, одобрено је решење Народне Скупштине сазване у редован сазив за 1903. год., које гласи:

да се села: Извор, Тијовци, Бурдимо и Бучум, која сада у заједници сачињавају једну општину — изворску — у срезу сврљешком, округа нишког, по изјављеној жељи њихових становника раздвоје, па села: Извор и Тијовци, да образују засебну општину „изворску“, а села: Бурдимо и Бучум да образују за себе општину „бурдимску“ у истом срезу и округу.

да се село Јовановац, које припада општини цветојевачкој, у срезу и округу крагујевачком, по изјављеној жељи његових становника, одвоји од општине цветојевачке и образује за себе општину јовановачку у истом срезу и округу.

да се села: Губетина, Горња Топоница, Доња Топоница, Дреновац, Мала Плана, Поток и Смрдан, која припадају општини прекадинској, у срезу прокупачком, округа топличког, по изјављеној жељи њихових становника, одвоје од општине прекадинске и у заједници образују засебну општину доњо-топоничку, у истом срезу и округу.

да се села: Мијатовац, Мајур, Трешњевица и Сињи Вир, по изјављеној жељи њихових становника, одвоје од општине јовачке, у срезу беличком, округа моравског, па село Мијатовац да образује за себе општину „мијатовачку“; село Мајур да образује за себе општину „мајурску“, а села: Трешњевица и Сињи Вир, да образују за себе општину „трешњевичку.“

да се село: Влашко Поље, по изјављеној жељи његових становника, одвоји од општине зубетинске, у срезу заглавском, округа тимочког, и прида општини бучанској, у истом срезу и округу.

да се село Буковац, по изјављеној жељи његових становника, одвоји од општине млиевске, у срезу деспотовачком, округа моравског, и образује за себе општину „буковачку“ у истом срезу и округу.

да се село Бадљевица, по изјављеној жељи његових становника, одвоји од општине друговачке, у срезу подунавском, округа смедеревског, и за себе образује општину „бадљевичку.“

да се села: Добровиш и Лесковица, по изјављеној жељи њихових становника одвоје од општине тегосничке, у срезу власотиначком, округа врањског, па да ова села у заједници образују за себе општину „добровишску.“

„да се село Кнежевац, по изјављеној жељи његових становника, одвоји од општине жарковачке, у срезу врачарском, округа београдског, и образује за себе општину „кнежевачку.“

да се село: Луковица, по изјављеној жељи његових становника, одвоји од оп-

штине седларске, у срезу ресавском, округа моравског, и образује за себе општину „луковичку“.

Из канцеларије министарства унутрашњих дела, 21. јануара, 1904. године у Београду.

РАСПИС

СВИМА ОКРУЖНИМ НАЧЕЛСТВОМА

Ни у закону о уређењу санитарске струке и о чувању народног здравља, ни у правилима за окружне и среске болнице, која су прописана 12. јуна 1881. год. СБр. 2304, није нигде предвиђено: да Министар унутрашњих дела одобрава лицитације, које држе окружне и среске болнице за набавку животних намирница и других потреба за болнице.

Напротив по чл. 6. т. 9. Санитетског закона, непосредни надзор над болницама има она полицијска власт, у чијем се подручју болница налази, те по томе разлогу иста та власт једино је и надлежна за одобравање ових лицитација кад се набавке болничких потреба врше тим путем и ако се оне крећу у границама одобреног буџетног кредита.

Од овога се изузимају само Општа Државна болница и болница за душевне болести, које су под непосредним надзором Министра унутрашњих дела.

Па ипак зато, све окружне и среске болнице, увеле су у сталну практику: шаљање својих протокола о држаним лицитацијама за разне набавке на одобрење Министру унутрашњих дела; а ово је погрешно и на штету саме службе, јер се отежава брза и правилна администрација.

Могуће је да су окружне и среске болнице увеле ову практику на основу прописа из тачке 9. претпоследњег става поменутих правила, у коме се говори, да издатке: до 50.— динара одобрава сам Управник болнице, до 100.— дин. окружно начелство, а преко 100.— динара Министар унутрашњих дела; али ово вреди само за оне издатке, чије се набавке не врше путем јавних лицитација, дакле за чисто инвентарске ствари.

С тога препоручујем начелству, да у будуће оно само одобрава лицитације о набавкама за болницу и да при томе обрати строгу пажњу на то, да се цене појединих артикала крећу у границама местних пијачних цена, ако не би имало изгледа да су још и повољније, и да се са обзиром на што већу штедњу не набавља ништа сувишно и излишно, због чега би се морао прекорачавати кредит, одређен на издржавање тамошње болнице.

Ову наредбу нека начелство достави и управи болнице на знање и управљање.

СБр. 591.

16. јануара 1904. год.
у Београду.

Министар
унутрашњих дела,
Стој. М. Протић

ДЕШИФРИРАЊЕ

1. У ОПШТЕ

(НАСТАВАК)

Према упуствима једне од ових књига (ја лично претпоставио бих свима другима Флајснерову, нарочито кад је реч о практичној употреби) човек ће уз мало ревности и талента за ствар успети, да разреши врло компликоване и тешке шифре. Наравно да је зато свакад потребна срећа; једним јединим случајем може се докучити оно што није било могуће постићи за неколико дана труда; овде је тај исти случај као и код целог иследничког рада: увек изгледа да је срећа била на руци, кад се нешто могло докучити, а у ствари то је била иследникова вештина и пажња, које су умеле да виде и уоче ту „срећу.“ У осталом иследнику, који хоће да дешифрира, потребна је добра воља, истрајност, јака ревност за ствар, отворен поглед и дар комбиновања — а то су особине, које у опште требају иследнику. Могло би се готово рећи, да сваки, ко је створен за иследника, може и да дешифрира. Али ако му какво шифровано саопштење зада непрободивих препрека, онда је иследник принуђен, да се ради разрешења обрати или министарству спољних послова или војном министарству. Ма да таква припомоћ не спада у круг тих министарстава, иследник ће моћи рачунати на предусретљивост, али ће ипак тај пут уштедети за крајње случајеве; а покушаће сам да се помогне како и у колико могне.

У великим варошима лакше је наћи и стручњака за посао дешифрирања: н.пр. пензионисаних генералштабних официра, дипломата, математичара итд. Онај човек, који се у свом позиву бавио таквим стварима, интересује се њима, те ће своје знање радо посветити општем добру. Али такве снаге добијају се само у изузетним случајевима на расположење, те ће иследник уопште бити упућен на себе сама. Овде се не сме превидети, да је иследник у таквим случајевима у угоднијем положају но дипломата и генералштабни официр, који у свом позиву мора нешто да дешифрира. Ако први има да разрешава важне дипломатске депеше, или други да прочита какво у рату ухваћено шифровано саопштење, ни један ни други, у већини случајева, не знају, на коме је језику писано, ко су ти људи што се један с другим дописују, нашто се ствар односи итд. Он зна само једно: да је ствар извршена с највећом препреденошћу и с највећом брижљивошћу, што му не олакшава његов задатак. Не може се ни замислити да би дипломата или генералштабни официр могао добити са шифрованим депешом уједно и кључ или какав знак, осем ако би било издаје; али у том случају не може се више говорити о дешифрирању у нашем смислу.

Код иследника пак ово ће, бар у већини случајева, бити у многом олакшано; ако он има нешто шифровано, готово ће увек имати при руци осумњиченог, коме

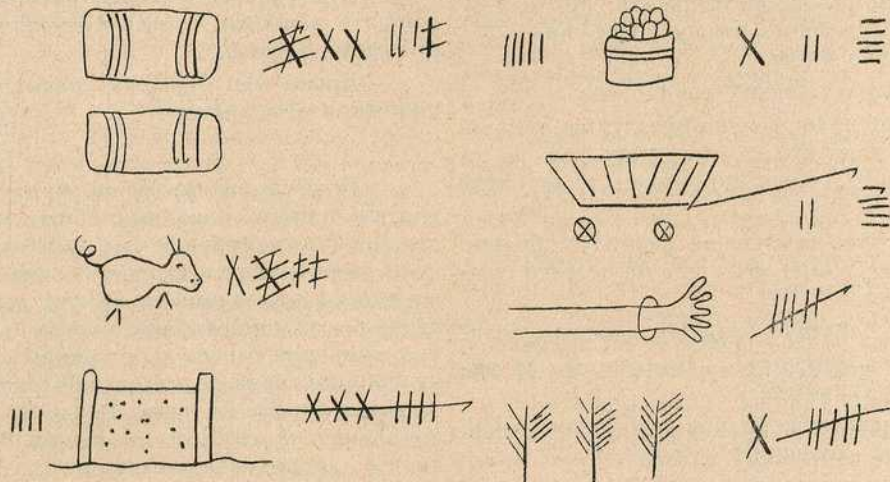
је приспело саопштење или који га је испослао. Иследник ће дакле бар од ока познати степен образовања тога човека, он ће моћи закључити, на коме је језику оно што је шифровано, моћи ће сазнати, чега се ствар могла тицати, затим ће опет по степену образовања тога човека моћи извести закључак, како стоји ствар с ортографијом у саопштењу дотичнога (што је врло важно), па онда ће и из интелигенције дотичног моћи докучити, какав је он начин шифровања узео. Потребна је одиста прилично велика доза интелигенције, да би се разумело и употребило врло компликовано шифровање. Да би се о томе створила извесна јасноћа, биће потребно, да се истрага предузме поново ad hoc, као што се то у опште мора радити, чим се у некој истрази хоће ди расветли нешто, о чему се раније још није мислило. Своју пажњу ваља скретати свакад само на оно што нам је потребно, и кад мислимо, да знамо сваку реч, која се досад појавила у току истраге, онда је то само у извесном смислу правилно; знамо је у опште, знамо је и у оним правцима, у којима смо је већ тражили; али ћемо наћи нових ствари, ако почнемо ствар изнова. Појавили се дакле у току истраге какво шифровање, онда нам је дужност, да сва акта поново прегледамо по том питању и да пазимо на све, што би за њега могло бити од важности. Кад смо то свршили, онда морамо поново разгледати све кривичне хартије или у опште хартије, које су ушле у истрагу по дотичној ствари. То морамо урадити чак и онда, кад би помишљали, да нам је све то, што ту пише, од речи до речи у глави. За тим нам ваља најбрижљивије разгледати све шагове, шавове, посувраћене крајеве одеће итд., за тим све друге предмете, који су унети у истрагу, и све оно што је писано или штампано, била то слова, слогови, речи, ставови, бројеви или потези, који падају у очи итд. оставити на страну и прибележити.

Потребно је да се тачније и с већом промишљеношћу разгледају писма и нотице, записи итд., који су нађени. Из њихове садржине не само што би се могло наћи удства да се изнађе садржина шифрованог писмена, већ би се чак могао пронаћи и кључ за само шифровање. Могли бисмо н.пр. употребити метод, по коме смо поступали приликом разрешавања неког ранијег саопштења. Може се десити да ту буде нека реч немотивисана или подвучена (можда у средини реченице итд.), тако да се може посумњати, да је то реч за разрешење шифре. Ко не зна ту реч, немогуће му је дешифрирање, а може се опет десити, да је дотични ради веће безбедности ту реч подвукао и т. д. или негде прибележио. Чешће се дешава такође, да се та реч, број, шаблон, тајна азбука итд. напише једном од оних „симпатетичних“ мастила (о којима је било већ говора у нашем листу). Тако што носи дотично лице уза се, и кад год хоће, може удецити да га прочита. Дакле, ако иследник нађе коју цедуљу, нека је испита, да ли није написана оним подмуклим мастилом, и уједно да види да тим мастилом није писано између редова дотичне шифре. (Унут-

ство за то наћи ће се у бројевима „Полиц. Гласника“ од 1898 године, у чланку „Шта све лопови практикују.“

Овде ћемо навести, примера ради, једну прибелешку, која је играла улогу у Не-

мачкој у једној грађанској парници, али која је и за наше питање од интереса. У тој парници изнео је један стари сељак некакав стари календар, у коме су биле ове прибелешке:

Према објашњењу тог човека, који није знао ни читати ни писати, али је умео играти тарока, те је према томе знао римске цифре, он је на предњи начин прибележио шта све дугује своме противнику. Те записе читао је он овако:

2 бачве вина	по 34 д.	плаћено	11 д.,	остаје	23 д.
1 свиња	» 22 »	»	12 »	»	10 »
4 хвата дрва	» 34 »	»	све	»	ништа
5 мерица кромпира	12:50	»	ништа	»	12:50
кола на послугу	2:50	»	ништа	»	2:50
дато на зајам	5—	»	све	»	ништа
3 дрвета по	15—	»	5 д.	»	10 д.

(НАСТАВИЋЕ СЕ)

САХАЛИН

од В. М. Дорошевича
Преводи Љ. В. свршени правник

(НАСТАВАК)

3

Казамат ноћу

Хладна, тамна ноћ без месеца, једино што звезде светлуцају.

По огромном казаматском дворишту промичу тамо амо светлости фењерчића.

Не види се ни прст пред оком, но осећа се присутност дисање гомиле.

Ми се заустављамо пред високом, црном силуетом некакве зграде: то је — стражара на средини дворишта.

— Капе доле! — чује се команда — на молитву спремајс!. Почини.

— „Христос васкресе из мртвих“.... разлеже се из мрака.

Певају стотине невидимих људи. Глагови се чују у мраку, десно, лево, наоколо, негде тамо у даљини!...

Као да је цела та помрчина запева. Та химна васкрснућа, песма торжествене победе над смрћу, — при оваким околностима! То је необично потресало.

Невидљиви хор је испевао још неколико молитава, отпочела је прозивка. Због доцног времена није било уобичајене прозивке, већ су просто бројали људе.

Подигнувши фењер на висину лица, надзорници су пролазили редове, и пребројавали осуђенике. Из помрчине тренутно су се појављивала, стара, млада, уморна, свирепа, мрачна, понижена лица, — и наово ишчезавала у тами.

На крају сваког реда, фењер је осветљавао чисто одевеног старешину, из осуђеника.

— Седамдесет и пет! — питао је надзорник.

— Седамдесет и пет! — одговарао је старешина.

Старији надзорник срачунао, и јавља управитељу, да су људи на броју.

— На спавање!

Гомила забруја, као да је помрчина наоколо оживела. Чује се топот ногу, разговор, уздаси, зевање. Уморни осуђеници журно се разлазе по собама.

Ко иде? — Кричи стражар на улазу казамата окованих.

— Ко иде? — дере се он већ тајним гласом, када се ми приближисмо.

— Г. Управитељ! Шта се дереш! Уђосмо.

Затрешта, огромна брава, облак влажне, загушне паре изби на врата — и ми прођосмо траг једног „нумера“ одељења окованих.

— Мирно! Устај!

Наша појава као да је разбудила заспале окове.

Окови затрешташе, зашкрипаше, зазвекеташе, заговорише својим одвратним говором.

Осећало се мучно, посред те звекe и полутаме окованичког затвора. Ја погледах на зидове. По њима се пружаху неке широке, огромне сенке, пруге. Као да је какав гигантски паук све заплео у своју огромну мрежу.... Као да су огромни слени мишеви заквачили се и висили по зидовима.

То су — гране јелове, повешане по зидовима ради освежавања ваздуха.

Заударало је влагом, трулежом и испарењима.

Оковане су прозивали по презименима.

Они су пролазили поред нас, звонећи оковима, а по зидовима су се мицале огромне, наказне сенке.

У једном из одељења били су два тачечника.¹⁾ Оба — Кавкасци, приковани за берство.

Један од њих висок и снажан човек, са отвореним лицем, очима смелим, у којима мучно да се кад год огледао страх, — при прозивци, звекећу ланцима, провозе своја колица (тачку), мимо нас.

Други лежаше у углу.
— А што тај лежи?

— Тачечник проговори нешто slabим испрекидањем гласом.

— Болна она! Веома јако болна! Немоћна постала! Објасни Татарин тумач.

За време молитве, он се подиже и стаде, опирући се на своја колица, јечећи и уздишући, подсећајући на какво мученичко привиђење, а при сваком покрету звекећи ланцима.

Ви неможете појмити какав утисак производи човек прикован ка колицима.

Ви га гледате чисто с чуђењем.

— Ама зашто их он то непрестано вуче?

И очима човек види и чини му се неверица таква казна.

По завршетку прозивке, оковани су певали молитве.

Било је необично слушати: у соби 40 до 50 људи, а пева слаби хор од 7—8 гласова. Остали су све Кавкасци.

Мени је било за чудо, што у одељењу окованих нису певали „Христос васкресе“.

— Због чега то? — Запитах ја управитеља!...

— А заборавили, вероватно!

Људи, који су заборавили, да је сада ускршња недеља!...

Развођење на рад.

Пет часова. Тек-тек почиње да расвиће.

Мразно јутро. Иње танким белим застором покрива све: земљу, кров, зидове казамата.

Из отворених врата клобуцима куља пара. Преко воље, чешући и протежући се излазе људи неиспавани, не уграбивши одахнути; неки у ходу навлачећи своје траље, други журећи се да сажваћу хлеб.

Не осећа се обична свежина и крепост посленог, радничког јутра.

Људи се збијају у гомиле: дрводеље — к дрводељама, обични радници — к својима.

Надзорници по списковима прозивају.

— Овде!... Ја... — у свима тоновима, чули су се с разног краја дворишта гласови, час сани, час невесели, час мукли.

— Мухамед — Бек — Искандер — Али — Огли? — запињући чита надзорник. Где врага, колико је дугачак.

¹⁾ Особито тешке преступнике, окувају и закивају за колица, ручна са једним точком, од којих се не одваја ни кад спава, и када се креће гура их пред собом. Тешка су око 30 кгр.

УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

— Што не идеш ђаволе! Малајка²⁾ тебе зову! гурају осуђеници кавкасца, који за три године у казамату, још се није научно познавати свог „беговског“ имена, и безбожно знакараћеног изговором, надзорниковим.

Над свим тим царује кашаљ, храпави, протегнути, типични катарални кашаљ.

Многе пробија „цигански зној“. Дрхте, цвокоћу да зубе поломе.

Укоче се чекајући, када ће се подвикнути.

— Полази!

До скоро тај рани јутарњи час, развода, био је и часом кажњавања.

На сред дворишта метали су „кобилу“³⁾ и у присуству свих осуђеника, целат је кажњавао осуђеника, који је што згрешно или није испунио свој задатак.

А осуђеници су гледали и... смејали се.

— Жена!... Скичи као прасе! Не допада му се! — дочекивали су они са смешом сваки јавк кажњаваног.

Свилено позориште!

Негда су затвореници, који су се трудили да стекну уважање осталих, да се прославе, да задобију реноме правог „Ивана“⁴⁾ издржавали испит на тај начин, пред својим друговима.

На кобилу пењу особито дрског осуђеника, који се зарекао да се ни по коју цену неће „покорити.“

И сви осуђеници с интересовањем су очекивали како ће се овај држати под ударима прута.

Стиснутих уста, до крви притежући усне зубима, лежао је он на кобили и ђутао.

Једино грозно колутање очима, и набрекле жиле на врату, што су показивале какве страшне муке он трпи, и шта га стаје то ђутање пред очима свих осуђеника.

— Дванаест! Тринаест! Четрнаест! — одмерено је бројао надзорник.

— Не мажи!... Удри!... Јаче! — кричао је, раздражени, тим стоичким ђутањем, управитељ.

Целат је ударао ређе, спуштајући прут јаче....

— Петнаест!... Шеснаест! — већ с великим прекидима изговарао је надзорник.

Стењање, нехотични узвик бола се отимао јаднику.

„Попусти! Не издржа!“

Осуђеници су дочекивали громким смешом. Управитељ је гледао победоносно.

— Сломио!

Некада је чекан развод на рад просто као интересантно и смешно позориште.

— Пазите, браћо, кад ме почну сутра тући, како ћу се измотавати биће права престава — хвалисао би се обично какав „жиган“⁵⁾ који је проћердао све на картма, закључно до заводског одећа и хлеба, и који се храни трошницама са столова осу-

ђеничких, а зато узима на се улогу комедијаша.

И осуђеници би чекали, ту престава.

Брекћући у себи, једва задржавајући смех, посматрали су шеретлуке жиганове.

Многи не могући издржати, прскали су у смех, седели на земљу хохоћући: „Не, могу браћо више.“

А бедни „жиган“ трудно се.

Падао је на колена пред управитељем, клео се како никад више неће, молио да га поштеде, њега сиромаша „ради ситне деце.“

Није хтео да легне на „кобилу“, бранио се, дерао се пре него што би целат и спустио прут;

— Ој, баћушко, боли! Ој, родитељи, боли!

— Јаче, битангу! — Командовао је разрђени управитељ.

А жиган лежећи под шибом, присећао се за све „смешније“ узвике.

— Ој, бако моја мила! Родитељи моји скороумри!

И крвљу и телом својим исплаћивао је оне трошнице, што су му са својих столова бацали осуђеници.

Исплаћивао је пружајући им „забаву“.

Кажњавање се свршавало, и „жиган“ често једва — једва, но на сваки начин с развученим устима на смех, прилазио је к својима.

— Вешто, а?

Још недавно, излазећи раним мразним јутром на трем, могло се чути стењање и јауци који су долазили с казаматског дворишта.

Но tempora mutantur... Дах нашег великог хуманог века, допро је и на Сахалин.

И управитељ Корсаковског казамата горко ми се јадао, како му сад недају да „поправља“ преступнике.

Те јутрење расправе, испити и престава за осуђенике, дешавају се сразмерно доста ретко.

Развод се врши тихо и мирно.

Прозивка свршена.

— Полази!

И осуђеници са сикирама, тестерама, ужетима, крећу се, трче поскакујући трудећи се да се загреју у ходу.

(НАСТАВИТЕ СР)

ПОЛИЦАЈАЦ

(из записника једног члана полиције)

(НАСТАВАК)

3

— Међу овакве чиновнике спадао је и ранији Владимир старешина, а сада већ први секретар министарства унутр. дела и лично од великог утицаја на судбину полицијских чиновника.

— Познавајући одличну способност свога негдашњег чиновника, а знајући да је и сам много допринео његовој пропасти само с тога што се, као бив. члан кварта није, из бојазни од јавног мњења, заложии за свог писара и осведочио његову ранију

часност и савесност, ова добричина, у правоме смислу те речи, вратила је у службу и Владимира, који се у ово време беше вратио из иностранства и ступио у општину београдску као дијурниста.

— Правда је задовољена, рекоше многи који су веровали у његову невиност по прочитању указа.

— Брука над брукама гракнуше неки необавештени листови.

* * *

— Потпуно равнодушан и према похвалама и према покудама, убијен морално страховитом неправдом која му је од стране суда учињена, разочаран у свима својим погледима и идеалима и, најзад, озлојеђен неваљалством појединаца, којима је некада као чиновник многа добра учинио, а који су доцније, када је из службе отпуштен, највише викали на њега, Владимир је понова ушао у службу са једним јединим циљем: да пронађе по што по то одбеглог убицу и тиме докаже и суду и министру и непријатељима, колику су страховиту кривицу они учинили кад су донели пресуду о моралном убиству једног, у сваком погледу исправног чиновника.

— Обузет искључиво овом идејом, презрео је у свом новом службовању сваку тајштину, угушио у себи сваку амбицију и одрекао се сваког задовољства. И ако је службу сматрао као споредну ствар, ипак је у њој био увек први. Није било ни једне важније кривичне истраге, коју он лично није водио, пити иоле важнијег крадљивца и коцкара, кога лично није добро познавао, и с ким није имао и службених и приватних односа. Његова примамљива искреност, његови правилни погледи на судбину ових бедника и позната наклоност за њихову моралну поправку, олакшавале су му у велико успешно вршење дужности и створиле му велики број искрених поштовалаца и међу самим овим личностима. Треба, у осталом, знати, да се и овај елемент нашег друштва одликује, по некад, кавалерством, које је у извесним приликама за дивљење. Човек чисто не може да верује, па ипак је сушта истина, да су коцкари и крадљивци из пажње и поштовања према неком чиновнику, често пута у стању да и свој живот ставе на коцку, само да помогну и користе пријатељу. И ако Владимир никад и ником није нарочито казао шта га тишти и шта би желео, ипак је цео овај презрени свет, за дивно чудо, тачно погађао његове намере и залагао се свим силама да помогне своме великом пријатељу.

* * *

— Прохујало је већ пуних 15 година како се Владимир понова вратио у службу, а о побеглом убици не беше ни трага ни гласа. Баш као да је у земљу пропао. Изгубив сваку наду да ће га ма кад пронаћи, а у жељи да се потпуно ослободи извештачености с којом је његова служба била тесно скопчана, Владимир, најзад, сам затражи и доби пензију.

Са тврдим уверењем да га више ништа не везује ни за шири свет ни за будућност, нови пензионер спремаше се у ве-

²⁾ Тако зову младе кавкасце, а старе Бабај-има.

³⁾ „Кобила“ зову клупу на коју леже осуђеници да буде шибан.

⁴⁾ „Иван“ то је назив осуђеника, „небојше“, који се неда покорити и довести до послушности.

⁵⁾ „Жиган“ назив који осуђеници дају ономе ко нема ништа ако је све сбердао.

лико да се повуче у родно место — једно село београдског округа — кад се изненада деси нешто што му поремети све планове и понова га оживе. То нешто, пак, било је једно писмо, у коме га један од *пошто-валаца* извештаваше чак из Румуније, да *бегунца Милана* ваља потражити у варошици К..... и то што обазривије — — —

— Било је потребно да прође читав један сахат, за које је време неколико пута прочитао примљено писмо, па тек онда да дође до уверења: да га је доиста примио.

— Пуних 15 год. провео је он у неуспешном трагању за неваљалцем, који га је у сваком погледу унесређио и ево, тек сада, када је већ сваку наду изгубио, када се решио да све заборави, јавља се зрачак наде; не, јавља се спас, победа, триумф. Личност која је писала писмо никад се не вара, а он ју је некад тако много задужо. Оста је само, да се ствар вешто приведе крају... али... он је стари полицајац.

— Прва ноћ, у којој је Владимир, после пуних 15 год. легао у постељу нешто мало срећан и задовољан, била је ноћ после пријема овог писма. Сасвим је појмљиво, што целе ноћи није могао тренути.

— Неко нарочито расположење, слично расположењу деце, која целе ноћи мисле на сутрашњи пут, беше га свег обузело. Мало по мало па је и против своје воље, отпочео у мислима прелиставати целокупну своју прошлост. А једна је била његова прошлост.

— Као син сиромашних родитеља из једног села у округу београдском, свршио је одлично основну школу у месту рођења, а за тим је, захваљујући доброты старог, сеоског учитеља, дошао у Београд и ступио у гимназију. Послужујући по разним кућама, као и већина наших сиромашних ђака, и излажући се, на тај начин, сваковрсним тегобама, увредама и понижењима, његова млада душа осетила је дубоко још у ово доба многе и многе неправде, које га и доцније, у целом животу, не остављаху.

— При свем овом, Владимир је свршио одлично 5 разреда гимназије и ступио у 6-ти. Још да издржи ову једну годину, замисљао је он, па ће ступити у Војну Академију и, на тај начин, опростио се потпуно бриге и патњи по туђим кућама. Овако је мислио сиромашни младић, али не и његова судбина. По истеку 3 месеца од нове школске године изненади га смрт старог и сиротог оца, а ускоро за овим и болест мајке. У кући му беху остале две нејаке сестре, које је требало помоћи и заштитити. Али ко то да учини? Оно мало фамилије што су у селу имали било је још јадније и жалосније. На њих се, дакле, није могло рачунати. А пријатељи? Мучна работа у данашње време. Ну ипак мора нешто покушати. Најбоље је да сам лично оде у село. Тамо, на лицу места, најбоље ће моћи ствар свршити. И доиста, одласком својим до села, ствар је свршио не може бити повољније по мајку и сестре, али је у исто доба и своју будућност саранио.... Напустио је школу и остао је стално у селу да оре и копа као што му је и отац чинио....

— Сада су тек настале праве муке и патње. Оно мало земље што је од оца

остало требало је обделавати и на тај начин кућу издржавати. За ово је, опет, било потребно стручног знања, а он га разуме се није имао. Али, и ако није имао знања, имао је јаку вољу да све препреке савлада и све тегобе новог живота стојички поднесе. Захваљујући овим својим особинама, успео је, најзад, после 3 год. мучног рада, да наслеђено имање доведе у ред и знатно увећа.

— Баш је штета за овог нашег Владимира што прекиде науку говораху једно вече сељани пред механом, посматрајући га како се са сестрама враћа кући с рада.

— Море тај би нам осветлао образ, само да смо му колико толико прихватили кућу по смрти очевој. Брука што се у своје време не сетисмо, а то би нам више вредело но да смо цркву подигли.

— Видећете ви, да ће он и овако бити угледан човек, прихвати општински председник Павле, ако га само ми помогнемо да се још мало отме.

— Вала хоћемо председнице, али како ти то мислиш.

— Ја мислим, браћо, продужи председник Павле свечаним гласом, да ми њега узмемо за ћату, пошто нас стари ћата оставља кроз 15 дана и иде у Београд где је, вели, добио неку државну службу. Оно, истина, капетан наваљује да узмемо неког бив. среског писара који је, како чујем, био на робији, али ја мислим да ће бити много боље ако узмемо наше дете.

— Тако је, хоћемо га, наше је дете, биле су речи којима је пропраћен предлог председников.

(НАСТАВИЋЕ СЕ)

СЛИКЕ ИЗ ЈАБЛАНИЦЕ

Граница

И ако се вели и верује, да полиција нема одмора ни дању ни ноћу, ипак се не може порећи, да и њени чиновници уграбе по коју прилику, да се сити одморе и спавају, не само ноћу, него чак и дању.

Ако су ти случајеви по варошима ређи, јер је варошки свет увек у месту и чешће упућен на власт, по мањим среским местима ти су случајеви чешћи.

Нарочито то бива лети, кад је свет по ноћу и на раду, те нема кад да се парнични, а и усевни нису стигли, те ни власти не нагле тако са разним извршењима.

Јабланица, пак, као да се у томе одликује од осталих среских места, јер лети дође власти само онај, који је нагнан големом невољом....

У срезу смо били свега три чиновника — капетан и нас два писара.

Капетан није спавао по подне ни зими ни лети, а мој колега такође, него су редовно играли санса са поштаром, пред Лазиним механом.

Ја опет нисам марио карте, него сам радије одспавао по сахат два, поред Јабланице.

Редовно би момак однео поњаву и јастук и изабрао какав добар лад близу Трајкове воденице, па бих се ја ту испружио као царски дембел.

Из воденице су допирали до мене неодређени гласови помељара, који ту у ладовини, на свој начин, расправљају политичке прилике својих општина, и ти гласови, помешани са оним једноликим клеветом воденичним и пуштањем воде, успављивали су ме за тили часак.

Тек кад капетан заврши санс и викне: „време је“, пандур Јовица појури преко Јабланице право мени, те ме пробуди скоро прекорним гласом: „оде г. капетан“.

Тако се, то понављало скоро сваки дан...

Једнога дана ја тек бејаш свео очи, кад чух неки шум недалеко од себе.

Онако лено, скоро болеснички, подигох главу да видим ко је, па кад видох да је пандур Јовица, а још не беше време канцеларијско, ја га у мало не изгрдох, али ми он одузе ту могућност на тај начин, што ми још из далека гласно довикну: „пратио г. капетан овог Црногорца“.

Још он то не беше довршио, кад отуда иза једне врбе, појави се један човек у црногорском оделу и повика: „помагај господине ако Бога знаш. Оћераше све, ема све оћераше Арнаути и окидоше нос кући Лазовића“.

Говорећи овако он приђе ближе, а догле се и ја дигох са постеле, скоро поплашен овом запевком.

Одмах сам знао да се нешто десило у моме реону, чим га је капетан мени упутио, а кад мало боље загледах, ја сам већ био на чисто, да ми ваља ићи на границу, јер то беше неки Миле Лазов, из В — са, баш на самој граници турској.

„Шта је јадан“, рекох му ја, старајући се да говорим наречјем Загарчана, из кога краја Црне Горе и он беше, „што запомажеш ка да је вас цијели свијет пропћа — кажуј чоче“.

„Што је.“ настави он „не рекох ли ти, господине, е Арнаути оћераше све, ема све што сам ође у Србију (Србији) на јаде стекā; седемнаес’ овацах оћераше носас пре’о границе, на голему срамоту и моју и куће Лазовића“.

Ја сам разумео незгодан положај овога човека и његово запомагање. Поред штете, која је прилична за човека слабога стања, као што је он, он је осећао и неку врсту срамоте, што се то баш њему десило, њему, како би он рекао, из јуначке куће Лазовића, а који је то јунаштво истицао где је стао и стигао. На послетку, ту је било и мало лукавства; он је хтео да то мало видније истакне, како би се после, кад се Арнаутима одужи, друкчије гледало на ту ствар.

Наредих Јовици да спреми коње за пут, а Мила умирих са неколико речи, па се и ја упутих канцеларији.

После пола сата, ја сам већ путовао за В — се у пратњи Миловој и једнога пандура, и доцне у ноћ, стигли смо тамо.

Сутра дан је чињен извиђај.

На позив командира наше граничне трупе, дошао је и турски гранични офи-

пир, и пошто смо се скоро два сата препирали: је ли стока претерана у Турску или не, он је једва пристао да потпише протокол којим се то признаје, и обећао, да ће стоку наћи и вратити.

На моју напомену, да су таква обећања турских власти увек остајала неиспуњена, официр се скоро љутну, и даваше нова уверавања, да ће се крађа наћи.

Пошто је завршен извиђај, ми се алалисмо са турским официром, па он оде својој а ми нашој караули.

На караули нас је чекао богат ручак.

Баш тога јутра, стражари су убили једног дивљег вепра — назимка, па се спремао богат њевап и ђулбастија.

Да ли зато, што је месо од дивљих свиња ређа ствар, и што човек има неко добро предубеђење о томе, или што сам ја био гладан, тек морам признати, да није било слађега ручка у моме животу.

Ја сам јео, што но кажу, као сеоски биров, да сам се после једва понео на коња, кад ми је ваљало поћи кући.

Као и обично, о ручку се говорило највише о крађи, која је Милу учињена, али се говорило и о другим сукобима граничним, па се причале и иначе поједине пригоде из живота.

Изазван некако и ја, ја сам причао нешто о своме бављењу у Црној Гори, а нарочито о месту одакле је и Миле.

То је Мила толико развеселило и раздрагало, да се решио да ме прати натраг до средскога места, али сам ја пристао да то буде само до некле, и Миле пође са нама.

Кад смо се растајали, Миле ме опет замоли да се пише у Турску, те да се његове овце нађу.

Ја сам имао искуства и уверења, да се те крађе у Турској и не траже и не враћају, па у место обећања, ја му и нехотице понових онај стих Његушев, који је већ познат свакоме Црногорцу:

„Мртву главу не диже из гроба,
„Ни прекова бистра цеврлара!
„Здраво твоја глава на рамена!
„Ти ћеш пушку другу набавити.“

Кад сам завршио стих, Миле ме погледа некако чудновато, са изразом неке благодарности, па тада и гласно рече: „Фала ти господине, ка брату“ и оде натраг.

Зачуђен за тренутак, у чему је Миле нашао повода за благодарност, ја изведох закључак, да је он хтео да ми заблагодари што сам целога дана одликовао његове Црногорце, па и ја продужих пут ка дому, не мислећи више о овоме....

На месец дана после овога догађаја, ја сам опет морао ићи у В—се, због некога убиства.

СТИГАО сам тамо зарана, и идући сеоској механици морао сам проћи поред Милове куће.

Миле се беше десио у авлији, и кад ме виде он излете на сокак па коња за дигине: „е не ћеш, господине, минути мимо мене и моје куће, а да не свратиш“.

Заморен јахањем, ја се реших да свратим, кад му, у осталом, то чини задовољство.

Одмах десно од авлијских врата, био је тор и у њему око двадесет јагањаца, који се играху по тору, прескачући једно друго.

Мени ово паде у очи, јер знам да су му све овце отеране у Турску пре месец дана, па га упитах: кад набави овце?

„Фала ти, господине, ка брату. Како ми ти оно рече, на растанку пријед мјесеца данах, е се мртва глава не диже из гроба, ја те послушах и једне ноћи претрерах из Турске мјесто седамнаес' тридес' браваха. Фала ти, велим, ка брату“.

Мени се окрете авлија од чуда. Ја се тек сада сетих, зашто ми он онолико благодари после поновљених стихова Његушевих. Он ме је рђаво разумео да сам му ја оним нагласио, како сам треба да се наплати са Арнаутима!!

Па то је крађа Миле, рекох му ја; за то се иде у апс.

„Не тако ти светога Василија острошкога, којему си се поклања, не кажуј ти никуд, а ови ће моји сељани ћутати ка да није ништа ни било. Не тако ти Господа!!

Шта ми је остајало да радим — зајмурно сам, и за љубав Василија острошкога ођутао, јер је и гранични официр турски заборавио на своје обећање, да ће вратити Милове овце.

Ето каква је граница.

Д. С. К.

КРЕНКЕБИЛ

— Анатоли Франс —

(НАСТАВАК)

Овај стари сиромашак признаваше да је крив што је мистички увредио жандарма 64, као оно мало дете, које је према катихизису признавало да је криво за Евин грех. Било му је његовом осудом показано да је викнуо: „Смрт кравама!“ То је било дакле да је он узвикнуо: „Смрт кравама!“ на један тајанствен начин, њему непознат. Био је пренет у један натириродни свет. Његова пресуда била је његова апокалипса.

Ако он немађаше чистога појма о своме преступу, он немађаше чистијег појма о својој казни. Његова осуда беше му се учинила нешто сјајно, торжествено и узвишено, нешто што очарава, што се не разуме, што не подлежи сумњи, што се нити има хвалити нити судити. У том тренутку он би видео председника Буриша, са ореолом око главе, где кроз отшкринут плафон, силази са белим крилима, и не би био изненађен овом новом манифестацијом судске славе. Он би рекао: „Ето се моја афера продужује!“

Сутра дан га посети његов адвокат.

— Како је, моја добричино, није вам рђаво? Будите храбри! једна недеља ће брзо проћи. Немамо се баш противу чега жалити.

— Што се тога тиче, може се рећи да су ова господа сувише добра, врло углађена; ниједне наше речи. Чисто нисам могао веровати. И сигнал је имао беле рукавице. Зар нисте видели?

— Све је оцењено, ми смо добро учили што смо признали.

— Могуће.

— Кренкебиле, имам једну добру вест да вам јавим. Једна милосрдна особа, коју сам ја заинтересовао за ваш положај, дала ми је за вас једну суму од 50 динара, која ће бити употребљена на исплату казне, на коју сте осуђени.

— Онда, кад ћете ми дати тих 50 динара?

— Он ће предати власти. Немојте се узнемиравати.

— Све једно. Ја такође захваљујем тој особи.

И Кренкебил, замисливши се, прогунђа.

— Ово није обично што се са мном збива.

— Не претерујте ништа, Кренкебиле. Ваш случај није редак, далеко од тога.

— Можете ли ми рећи где су гурнули моја колица?

* * *

Изишавши из затвора, Кренкебил тераше своја кола, улицом Монмартром, вичући; купуса рене, шаргарепе! Он немађаше ни гордости ни стида због своје авантуре. Он је о њој сачувао само једну тужну успомену. У његовој души, то му је било у место позоришта, путовања, сањарија. Он беше особито задовољан ићи по блату, по калдрми варошкој, и гледати више себе влажно небо и прђаво као поток, мило небо своје вароши. Он се заустављаше на сваком углу улице да попије једну чашу; затим слободан и весео, плућуши на своје руке да овлажи своје жупљеве — дланове, он би пчепео своја колица и терао их, док, пред њим врашци, који су сироти као и он рано устајали, који су тражили себи хране на калдрми, одлетаху са сламчицама заједно са његовим обичним ускликом: купуса, рене, шаргарепе! Једна стара домаћица, која се беше приближила рече му, избирајући целер.

— Шта је то с вама било, оче Кренкебиле? Има пуне три недеље како вас нисам видела. Да нисте били болесни? Мало сте постали бледи.

— Рећи ћу вам, душо Мајоша, постао сам богат.

Ништа се није променило у његову животу, сем што је од сада чешће ишао у полицију, јер је мислио да је тамо лепо и свечано, и што је направио познанства са милосрдним људма. Улази мало весео у своју одају. Легавши у свој креветић, он набацује на себе цакове, које му је позајмио кестењар са угла и који му служи за покривач, и мисли: „затвор нема се човек шта пожалити на њ; има ту све што год нам треба. Али је ипак боље код своје куће.“

Његово задовољство би кратког века. Он примети убрзо да га муштерије рђаво погледају.

— Лена целера, душо Коентро!

— Не треба ми ништа.

— Како не треба вам ништа? Ви ваљда не живите од ваздуха?

И душа Коентро, недавни му одговора. ушла би гордо у велику пекарницу од које је била газдарица. Дућанцике и вратари, који недавно облетаху око његових зелених и цветних кола, сад га су се клонили. Стигавши до обућарнице код *Анђела хранитеља*, који је тачка где отпочеше његове судске авантуре, он стаде звати:

— Госпођа Бејар, душо Бејар, ви ми дугујете петнаест суа од ономад. Али га душа Бејар, која сеђаше за својим кантоаром, не удостоји погледом.

(СВРШИТЕ СЕ)

НАРОДНО ЛЕЧЕЊЕ И ЊЕГОВЕ ПОСЛЕДИЦЕ

Како пролазе они, који место лекарске помоћи траже бапско лечење, и поверавају се, често пута, у врло озбиљним приликама буди коме да их лече, најбоље показује овај случај.

У селу Миљевићу, ср. голубачком, неки Миљко Митровић теж., младић испод 20 година, запроси девојку 14-ог децембра прошле године, и том приликом у расположењу, а по обичају оvd. сељана, огласи просидбу пуцњем из пушке. Ну на његову несрећу цев прсне и повреди му длан и прете на левој руци.

У место да одмах затражи лекарске помоћи, Миљко по савету своје мајке Будимке, позове Бранка Обрадовића тежака онд. (као болничара у војсци) да га лечи.

Бранко са још једним другом покваси тканице, и што је јаче могао стегне леву руку Миљкову на више лакта, скоро испод самог рамена, да би Миљку зауставили крв.

Четири пуна дана била је веза на руци Миљковој тако, да су за то време живци потпуно угунили и крвоток савршено престао.

Пуних месец дана брижљиво је кривено ово „лечење“ разним „мелемима“, тако, да је лекар са полицијским чиновником једва могао продрети у стан болесников, када је власт за овај случај сазнала.

Хтело се и даље да остане при народном лечењу! А кад је лекар одвио руку нашао је испод раменог зглоба грдну рану у највећој трулежи, а одмах испод ње па све до лактног зглоба предлакатну кост у потпуно голом — нагом стању без коже, мишића, нерава и крвних судова, а на ниже од лактног зглоба па све до врхова прстију, дакле цела рука од зглоба лактног па на ниже била је у атрофичном, мумифицираном, гангренозном — иструлелом брондираном, црном, смрдљивом, обамрлом и загнојеном стању, као што се то и на слици може видети.

Рука је овоме грешнику одмах осечена до испод самог рамена.

Чудновато је, да је овај јадник у опште могао жив остати после толиког тровања крви.

Љубомир ће остати без руке а његов лекар без дипломе искусиће последице законске.

Треба ли „бољег“ примера како пролазе они, који у место лекара у болести траже бабе и сеоске лекаре. — Ђ. Ђ. —

ПОУКЕ И ОБАВЕШТЕЊА

Учињена су нам ова питања:

I.

Суд општине пребрешке, актом својим од 4. децембра пр. год. Бр. 886 пита:

„У унуту за распоред пореза свију облика, а у тачици II стоји, да ће се по свршеном распореду пореза и приреза, из рубрике 21, где су уписани сви прирези укупно, издвојити сваки прирез посебице, према својој процентној стопи, како би се на дну распореда могла означити количина његова.“

О засебном распореду приреза (тако звани бр. 9), тамо се ништа не говори.

Међутим, нека Пореска Одељења наређују, да се сви прирези: окружни, средски, општински, коморски, жандармски, железнички и т. д. разрежу прво по распореду бр. 9. па тек онда уносе у распоред бр. 6, а нека пак, одељења не траже овај распоред, него просто наређују да се сви прирези унесу у рубрику бр. 21 распореда свију облика, па да се после рачуном изнајде њихова количина.

Због оваквог двојаког поступања, суд је у недоумци како ће да закључи распоред, па за то моли уредништво, да оно изволи дати своје мишљење по овоме.“

— На ово питање одговарамо:

Приликом измене порескога књиговодства, желео се, да се смањи онај сизан број спискова, који су ишли као саставни део распореда, а по којима су распоређивани разни прирези, па је наређено, да се сви прирези групују и уносе у рубрику 21.

Да би се из распореда ипак могло видети, колико који прирез свега износи, наређено је тачком II, да се те суме рачуном изнају према својој процентној стопи, па на дну распореда словима напише сваки облик посебице, па и прирези.

На тај начин распоред бр. 9, који је до скоро постојао, укинут је, те се не ће ни правити од сада.

Одељења, која траже да се он ипак ради, доказују, да им је садашње књиговодство непознато.

II.

Суд општине лазничке, у срезу хомољском, актом својим од 18. децембра пр. год. Бр. 2279, пита:

„Ана удова П. Л. Торца, из Лазнице, тужила је овоме суду Ивана Л. Торца, тежака онд. што ју је овај псовао и грдио па и истукао, те јој нанео лаку телесну повреду.“

О повреди поднела је и лекарско уверење из које га се види, да је поверда лака, и да се може залечити за 10 дана.

По овој тужби, а по прибављеним доказима, суд је овај казнио Ивана са 10 дана затвора и да плати трошкове.

Иван је против судске пресуде изјавио жалбу, и средска власт поништи пресуду општинског суда, налазећи: да овде не стоји дело из §. 357. крив. закона, као што је суд нашао, већ дело из §. 173. поменутога закона.

Моли се уредништво за објашњење: да ли је по овој ствари надлежан општински суд или полицијска власт?“

— На ово питање одговарамо:

Пошто је издвојио тешке повреде од лакших, наш кривични закон учинио је извесну поделу и код ових последњих.

Тако у §. 173. одредио је казну за оне лаке повреде, које дођу из оних личних сукоба двојице, који су се догодили случајно и без претходне спреме и намере, а у §. 175, опет, одредио је казну за намерна злостављања.

У §. пак, 357, тач. 2. свакако је замишљао оне сукобе, где се цела ствар свршава без повреде тела, као што су ђушке и томе слично, ма да би се из речи: „ако су се двојица побили, па се потреба видања породила“ могло извести, да је и овде предвиђена могућност омањих телесних повреда.

По оваквој подели узима се, да општинске и полицијске власти нису надлежне за суђење кривица за повреду тела, кад год тужени поднесе лекарску сведојбу о повреди, хотећи на тај начин да докаже, да му је нанесена лака повреда; да је, управо, кривица већа од оне, коју замишља §. 357.

Такве се тужбе дају полицијској власти, и она их извиђа и спроводи Првостепеном Суду на суђење.

Према овој пракси, која је усвојена и од судова, власт среза хомољског правилно је урадила, што је поништила пресуду, којом је Иван кажњен.

Наравно, да Ана остаје право, да подигне нову тужбу код полицијске власти.

III.

Суд општине кочетинске, у срезу моравском (окр. пожеревачком) актом својим од 20. децембра пр. год. Бр. 2093, пита:

„Паун Јовић, овлашњи, дуговао је овој општини, по три облигације, 504 динара са 10% интереса.“

Како дуг није платио о року, то га је општина тужила суду, и он је осуђен на плаћање.

Покушавано је, да се ова наплата изврши из покретности Паунове, али је то било безуспешно, јер он нема више покретности од онога, што му се по закону не може продати.

Од непокретног имања Паун има 11 дана орања, али у кући има и зета, којег је довео после задужења, па се суд боји, да власт не ће моћи да изврши наплату.

Сада општина мучи муку, како ће наплатити ову суму, коју је Паун као кмет узео из општинске касе, па кад га је власт појурила, онда он дао облигацију да не одговара кривично.

— На ово питање одговарамо:

Кад општински суд има извршну пресуду судску, којом је Паун осуђен на плаћање, нека је поднесе полицијској власти на извршење, па ће она извршити наплату, јер зет Паунов не ће бити никаква сметња законска, да се ова наплата изврши из Павловог имања.

IV

По §. 192. грађ. суд. поступка, исправе од вредности, које нису написане руком дужника, а нису ни потврђене влашћу, немају вредности.

Према овоме и оне облигације, где је текст одштампан, па се само извештај део попуни руком дужника, не могу имати законске вредности.

Да би изиграли ово законско наређење, које је благодатно за оне, који су мало писмени, јер им се не могу подметати обвезе, које их упропашћују а да они то незнају, зеленаши сада прибегавају једном средству, да ове облигације никад не дођу пред суд у оригиналу.

Тако, они увек прилажу оверене пренисе ових облигација, па суд није у положају ни да види: да ли је облигација одиста својеручно писана и потписана, као што се обично нагласи, те судови осуђују поједишце и по овим облигацијама.

Шта могу да раде дужници у овим случајевима, кад је суђење без оригиналне облигације?

— На ово питање одговарамо:

Суд не би примио као доказ о дугу ни једну облигацију, која није својеручно написана и потписана, или оверена влашћу, кад год њену вредност порекне издавалац.

И, како се код непотврђених исправа не суди по кратком поступку, него се заказује дан суђења, то дужник увек има могућности да тражи оригиналну обвезу, па и да порекне њену вредност ако она одиста не би садржавала оно, на шта је он пристао, него је штампаним текстом обухваћено више од онога, на што се он обвезао.

Ту лежи заштита за дужника од сваког подметања, које би из оваквих обавеза могло проizaћи.

V.

«Поред јасног расписа Гл. Контроле, да ни један председник општинског суда не може бити уједно и благајник општински, опет многи председници у овоме срезу не износе на решење одбору и питање о избору благајника, него и даље они сами рукују касом.

Сме ли ово да буде и има ли зато какве законске одговорности?»

На слично питање ми смо одговорили још у бр. 29. «Полиц. Гласника» од прошле године, да председник општински не може бити благајник и зашто, и сада упућујемо молиоца да тај одговор прочита.

СЛУЖБЕНЕ ОБЈАВЕ

ПОТЕРЕ

Јоца Ракић, разбојник, допов и кесарош родом из Папчева, црномањаст, средњег раста, стар 35 година, одело увек мења, представља се као учитељ, професор а и као агент путујући, — како му кад затреба. Због извршеног разбојништва стављен је био под суд и у притвор у Белој Цркви, но он узучи прилику и побегне.

Лице над којим је овај зликовац извршио разбојништво депоновао је код белоцрквањског суда 500 круна, која сума да се преда оном, који га буде ухватио.

Како је Ракић небројено пута био у Србији, држи се као сигурно да је амо и пребегло.

Полицијским и општинским властима спада у дужност да га у своме кругу потраже на нађеног под јаком стражом спроведу Управи гр. Београда.

Милош Љубинић, из Крупа, среза посаво-тамнашког, и **Арсеније Јовановић**, из Синошевића, среза поцерског, притвореници среза азбуковачког, побегли су ноћу између 18 и 19 ов. м-ца из притвора среског. Милош има око 50 год., средњег је раста, у лицу смеђ, роав, ћелав је; на себи има: гуњ и панталоне од сивог сукна, а на ногама опанке; Арсеније има око 30 година, средњег је раста, у опште смеђ, дугих образа, има браду на шници, сувоњав, од одела има на себи: капут и панталоне од штофа отворене боје, на глави шубару, на ногама опанке. Позивају се све полицијске власти, да их живо потраже и нађене спроведу начелнику среском у Б. Башту с позивом на Бр. 670. УБр. 2134.

Николи Петрашковићу, тежаку, из Слатине, ноћу између 14 и 15 ов. м-ца, украдена је крава стара 4 год., длаке жуте, без роваша са жигом а 3/. Скреће се пажња свима полицијским властима на ову покрају. У случају проналаска треба крадљивца и покрају спровести начелнику среза брзопаланачког, с позивом на Бр. 447. УБр. 2111.

Дмитар В. Марковић, из Семедражи, окривљен је код начел. среза качерског за дело из §. 204. кривичног закона. Он има 58 година, раста је средњег, сувоњав, бркова омањих, сед је, на десној руци нема домалог прста. Позивају се све полицијске власти, да Дмитра, који је у бегству, живо потраже и нађеног спроведу начелнику среском у Г. Милановац, с позивом на Бр. 750. УБр. 2222.

СКРЕЋЕ СЕ ПАЖЊА

Васа Верђан, допов и вараница, родом из (Г. Кубин) Ковина, у Мацарској, стар 48—50 година, висок, пун, просед, браду брија али је и пушта у разним формама, која је проседа.

Васа се највише и најрадије бави пљачкањем путника по лађама и железничким вазовима. Од њега је страдао приличан број наших марвених

трговаца. Често путује и кроз Србију. Операције своје врши обично опијумом, чиме он своју жртву обезбави, опљачка је, па потом на прву станицу искочи.

Скреће се пажња властима, које би се случајно с њиме сустреле, да га одмах стражарно спроведу Управи гр. Београда ради прогонства из земље. Путничком свету такође се скреће пажња да га се чува и власти најближој пријави.

ИЗЈАВЕ И ПОРУКЕ УРЕДНИШТВА

Један овдашњи лист, а по њему и још неколико њих изнели су, како је Одбор Народог Представништва избрсао из државног буџета неке стручне листове па и «Полицијски Гласник».

Овим поводом а и на многа питања од стране наших сталних претплатника, сматрамо за дужност изјавити, да је горња вест у колико се она односи на «Полицијски Гласник» — тенденциозно измишљена.